

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

юридичний факультет
Кафедра історії

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ІСТОРІЇ ТА СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН

Рівень вищої освіти	Перший рівень
Спеціальність: освітня програма	014 Середня освіта: Середня освіта (Історія)

Затверджено рішенням Ради з якості ННП

Голова Ради з якості ННП
Стогова Ольга Володимирівна

ДАНІ ПРО ПОГОДЖЕННЯ

Розробник

Зякун Алла Іванівна

Розглянуто і схвалено на засіданні Кафедра історії	Завідувач кафедри Дегтярьов Сергій Іванович
---	--

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Методика викладання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	юридичний факультет. Кафедра історії
Розробник(и)	Зякун Алла Іванівна
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Тривалість вивчення навчальної дисципліни	три семестри
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 48 год. становить контактна робота з викладачем (32 год. лекцій, 16 год. практичних занять), 102 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Середня освіта (Історія)"
Передумови для вивчення дисципліни	Психологія: загальна, соціальна, вікова та педагогічна, Педагогіка, ІК "Методика виховної роботи в закладах освіти, педагогічна культура та професійна толерантність вчителя", Інклюзивна освіта, Основи педагогічної майстерності
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є формування системи знань про основні закономірності навчання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін; засвоєння теоретичних засад історичної дидактики та формування професійних умінь, для використання в освітній та професійній діяльності.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Методика викладання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін як педагогічна наука.

Методика викладання історії як наукова та фахова дисципліна. Програма курсу «Методика викладання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін». Мета та завдання курсу. Поняття "метод", "методика". Сутність методики навчання історії як галузі педагогічної науки: об'єкт і предмет методики історії як науки. Процес навчання, його основні компоненти. Характеристика змісту компонентів навчання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін. Зв'язок методики навчання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін і іншими науками. Методи наукових досліджень у методиці навчання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін.

Тема 2 Розвиток шкільної історичної освіти та методики викладання в Україні.

Етапи розвитку історико-методичної думки на Україні та методики навчання історії. Перші навчальні книги з історії в XV-XVII ст. Форми викладання історичного матеріалу та методи навчання історії упродовж XVIII – XIX століття. Розвиток шкільної історичної освіти на початку XX століття. Перші підручники з історії України. Внесок у розвиток шкільних курсів історії М. Грушевського, Б. Грінченка, М. Аркаса, І. Крипякевича, Н. Григорієва, Г. Хоткевича, О. Єфименко. Особливості розвитку шкільної історичної освіти в 1917– 1920 рр. Основні етапи розвитку шкільної історичної освіти та методики викладання в СРСР.

Тема 3 Реформування історичної освіти в Україні в роки незалежності. Сучасний стан.

Методологічні зміни 90-х рр. Етапи формування нової концепції історичної освіти. Мета та структура сучасної історичної освіти в Україні. Концепція і структура історичної освіти. Характеристика підходів та принципів викладання історії в закладах освіти України. Цивілізаційний, формаційний і стадіально-регіональний підхід до відбору змісту курсів. Лінійний принцип і порядок вивчення курсів історії. Взаємозв'язок курсу історії з іншими навчальними предметами. Головні компоненти змісту і структури сучасних шкільних програм і підручників з історії. Концентрична структура історичної освіти. Мета та завдання курсів вітчизняної і всесвітньої історії. Основні пріоритети курсів. Методика висвітлення дискусійних питань. Навчальна література як індикатор методологічних змін.

Тема 4 Вчитель історії та суспільно-гуманітарних дисциплін.

Роль і місце педагога в суспільстві. Функції вчителя (викладача) історії: діагностична, орієнтаційно-прогностична, конструктивно-проектувальна, організаторська, інформаційно-пояснювальна, комунікативно-стимуляційна, аналітико-оцінна, дослідницько-творча. Посадові обов'язки вчителя (викладача) історії. Педагогічна культура вчителя (викладача) історії. Особистісні якості вчителя (викладача) історії: основні, допоміжні. Фахова майстерність, ерудиція, культура вчителя (викладача) історії. Взаємодія і вплив особистості вчителя (викладача) історії на навчання і виховання учнів. Культура мовлення вчителя (викладача) історії. Зовнішній вигляд вчителя (викладача), як компонент позитивного іміджу. Безперервна самоосвіта - основа підвищення кваліфікації учителя (викладача). Форми самоосвіти. Атестація вчителів історії та суспільно-гуманітарних дисциплін її значення для професійного зростання.

Тема 5 Формування системи вмінь та знань учнів у процесі вивчення історії та суспільно-гуманітарних дисциплін.

Характеристика розвивального типу навчання. Розвиток здібностей і вмінь учнів у процесі навчання історії. Класифікація вмінь. Формування пізнавального інтересу учнів до історії та сучасності. Розвиток інтелектуальних вмінь у процесі вивчення історії. Розвиток логічного мислення на уроках історії. Характеристика навчальних вмінь.

Тема 6 Дидактичні основи викладання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін.

Методи та методичні прийоми викладання історії. Пізнавальна, виховна та розвиваюча роль методів та прийомів в учбовому процесі. Класифікація методів. Усний метод навчання (прийоми використання лекції, бесіди, розповіді, діалогу, короткого повідомлення, картинного або аналітичного опису, характеристики, пояснення, міркування тощо). Роз'яснювальний ілюстративний та проблемний характер викладання історичного матеріалу. Основні вимоги до усного навчання: науковість, достовірність, врахування вікових особливостей учнівської аудиторії. Наочний метод навчання (прийоми роботи з предметною, образотворчою, умовно-графічною наочностю, використання технічних засобів навчання для посилення образного сприйняття матеріалу). Текстуальний метод навчання (багатоваріантність прийомів роботи з документальним, довідковим та художнім текстом, з підручником). Засоби навчання як умова образного подання та сприйняття історичного матеріалу. Їх класифікація, з

Тема 7 Урок як основна форма організації навчально-виховного процесу.

Основні характеристики уроку. Вимоги до сучасного уроку історії. Навчально-виховна та розвиваюча мета уроку. Дидактичне обладнання уроку. Типи уроків історії. Різноманітні точки зору на типологію уроків у методичній літературі. Фактори, що зумовлюють доцільність вибору типу уроку. Організація пізнавальної діяльності учнів на уроках різного типу. Особливості уроків в молодших і старших класах. Планування уроків по темі, по курсу, проблемам.

Тема 8 Методичний практикум складання календарних та поурочних планів.

Методика складання календарно – тематичного плану. Поурочний план. Методика проведення уроку вивчення нового матеріалу. Методика проведення комбінованого уроку. Методика проведення підсумково-узагальнюючого уроку.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

PH1	Застосовувати базові теоретичні знання та абстрактно мислити. Усвідомлювати соціальні функції історика, розуміти можливості використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.
PH2	Класифікувати цілі та зміст сучасної шкільної освіти, передбачати ефективні механізми для навчання та виховання, адаптуватися до мінливих умов життя; працювати з великим обсягом різноманітної інформації, здійснювати її пошук, обробку, аналіз; працювати у співдружності з іншими та спільно досягати мети.

РН3	Здійснювати планування навчального процесу і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.
РН4	Формувати і розвивати в учнів загальні та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання, формувати в них ціннісні ставлення, розвивати критичне мислення.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності 014 Середня освіта:

ПР3	Називати й аналізувати методи цілепокладання, планування та проектування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; класифікувати форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти.
ПР4	Здійснювати добір і застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично оцінювати результати їх навчання та ефективність уроку.
ПР5	Вибирати відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; аналізувати динаміку особистісного розвитку учнів, визначати ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.
ПР9	Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.
ПР12	Аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.
ПР13	Демонструвати знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовувати необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.
ПР16	Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.
ПР20	Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності.
ПР23	Вміти акумулювати та поширювати кращий досвід професійної діяльності, інтегрувати досягнення інших наук для вирішення актуальних проблем історії та педагогіки.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СН1	Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.
-----	--

СН2	Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.
СН3	Здатність зберігати та пропагувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.
СН4	Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.

8. Види навчальних занять

Тема 1. Методика викладання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін як педагогічна наука.	
Лк1 "Методика викладання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін як педагогічна наука." (денна)	Поняття та сутність методики навчання історії. Об'єкт і предмет методики історії як науки. Роль і місце методики у шкільному навчанні історії. Зв'язок методики навчання історії з іншими науками. Методи наукових досліджень у методиці навчання.
Пр1 "Методика викладання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін як педагогічна наука." (денна)	Об'єкт, предмет і завдання методики навчання історії. Складові процесу навчання. Міжпредметні зв'язки методики викладання історії як навчального предмета. Методи наукових досліджень у методиці навчання. Дисципліни суспільно-гуманітарного напрямку в школі.
Тема 2. Розвиток шкільної історичної освіти та методики викладання в Україні.	
Лк2 "Розвиток шкільної історичної освіти та методики викладання в Україні." (денна)	Зародження історико-методичної науки. Розвиток методики викладання історії в XIX – початку XX ст. Історична освіта 1917 р. – першій пол. XX ст. Методика викладання історії у 70–80 рр.
Лк3 "Формування концепції історичної освіти українськими істориками в к. XIX - на початку XX ст." (денна)	Перші підручники з історії України. Внесок у розвиток шкільних курсів історії М. Грушевського, Б. Грінченка, М. Аркаса, І. Крип'якевича, Н. Григоріва, Г. Хоткевича, О. Єфименко. Історична освіта та розвиток методики навчання історії в СРСР.

Пр2 "Розвиток шкільної історичної освіти та методики викладання в Україні." (денна)
Зародження історико-методичної науки. Розвиток методики викладання історії в ХІХ – початку ХХ ст. Історична освіта 1917 р. – першій пол. ХХ ст. Методика викладання історії у 70–80 рр. ХХ ст. Перші підручники з історії України. Внесок у розвиток шкільних курсів історії М. Грушевського, Б. Грінченка, М. Аркаса, І. Крип'якевича, Н. Григорієва, Г. Хоткевича, О. Єфименко. Історична освіта та розвиток методики навчання історії в СРСР.

Тема 3. Реформування історичної освіти в Україні в роки незалежності. Сучасний стан.

Лк4 "Реформування історичної освіти в Україні в роки незалежності." (денна)
Мета та структура історичної освіти в Україні в 90-х та двохтисячних роках. Новий зміст шкільної історичної освіти. Національна стратегія шкільної історичної та суспільствознавчої освіти в Україні. Нові програма з курсу історії України та Всесвітньої історії у школі. Навчальна література як індикатор методологічних змін. Структура та освітньо-виховні завдання підручників з історії України. Структура та освітньо-виховні завдання підручників із всесвітньої історії.

Лк5 "Сучасне реформування історичної освіти в Україні." (денна)
Мета та структура сучасної історичної освіти в Україні. Зміст шкільної історичної освіти. Сучасна стратегія шкільної історичної та суспільствознавчої освіти в Україні. Нова програма з курсу історії України та Всесвітньої історії у школі.

Пр3 "Реформування історичної освіти в Україні в роки незалежності. Сучасний стан." (денна)
Етапи формування нової методології історичної освіти. Мета та структура сучасної історичної освіти в Україні. Концепція національної історичної освіти. Характеристика підходів та принципів викладання історії в закладах освіти України. Мета та завдання курсів вітчизняної і всесвітньої історії. Основні пріоритети курсів. Оновлення навчальної літератури. Методика висвітлення дискусійних питань.

Тема 4. Вчитель історії та суспільно-гуманітарних дисциплін.

Лк6 "Вчитель історії та суспільно-гуманітарних дисциплін." (денна)
Роль і місце педагога в суспільстві. Функції вчителя (викладача) історії. Посадові обов'язки вчителя (викладача) історії. Особистісні якості вчителя (викладача) історії. Фахова майстерність, ерудиція, культура вчителя (викладача) історії. Культура мовлення вчителя (викладача) історії. Зовнішній вигляд вчителя (викладача), як компонент позитивного іміджу. Безперервна самоосвіта та атестація вчителів, її значення для професійного зростання.

Пр4 "Вчитель історії та суспільно-гуманітарних дисциплін." (денна)
Учитель як особистість і професіонал. Професіограма вчителя (викладача) історії. Зовнішній вигляд як компонент позитивного іміджу. Педагогічне спілкування. Учитель як «актор» та «менеджер». Права та обов'язки вчителя. Шляхи підвищення професійної кваліфікації вчителя історії.

Тема 5. Формування системи вмінь та знань учнів у процесі вивчення історії та суспільно-гуманітарних дисциплін.

Лк7 "Формування системи вмінь та знань учнів у процесі вивчення історії та суспільно-гуманітарних дисциплін." (денна)

Пізнавальні можливості учнів при вивченні історії. Індивідуально - психологічні фактори організації пізнавальної діяльності учнів. Мотивація навчання історії. Поняття навченості, теорія компетентнісного навчання. Вчитель та формування компетентностей учнів. Класифікація основних умінь (компетенцій).

Пр5 "Формування системи вмінь та знань учнів у процесі вивчення історії та суспільно-гуманітарних дисциплін." (денна)

Теорія компетентнісного навчання. Методика та етапи формування вмінь та знань учнів в процесі вивчення історії. Класифікація основних умінь (компетенцій).

Тема 6. Дидактичні основи викладання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін.

Лк8 "Дидактичні основи викладання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін." (денна)

Поняття про методи навчання, їх класифікація. Засоби навчання як умова образного подання та сприйняття історичного матеріалу. Їх класифікація, зумовленість, критерії, вибору. Роль усного слова у вивченні історії. Вимоги до усного викладу: науковість, культура мовлення, зовнішнє оформлення.

Лк9 "Дидактичні основи викладання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін." (денна)

Прийоми викладання навчального матеріалу: розповідь, стисле повідомлення, конспектування, образно-сюжетна розповідь, картинний і аналітичний опис, характеристика, пояснення, розмірковування. Пояснювально-ілюстративне навчання.

Пр6 "Дидактичні основи навчання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін." (денна)

Засоби навчання, їх класифікація та характеристика. Поняття про методи та прийоми навчання історії. Вибір методів і прийомів навчання. Пояснювально-ілюстративний і проблемний характер викладання. Євристичний та дослідницький метод викладання. Усно-словесний метод навчання, його місце і роль у традиційній методиці навчання історії. Методи усного викладу: повідомлення, опис, характеристика, розповідь, лекція, пояснення, судження, бесіда. Сутність та зміст традиційних методів навчання: розповідь та

Тема 7. Урок як основна форма організації навчально-виховного процесу.

Лк10 "Урок як основна форма організації навчально-виховного процесу." (денна)

Підходи до класифікації уроку історії. Характеристика основних типів уроків. Підготовка вчителя до уроку історії. Проектування уроку. Методика проведення уроку вивчення нового матеріалу. Методика проведення комбінованого уроку. Методика проведення підсумково-узагальнюючого уроку.

Лк11 "Урок як основна форма організації навчально-виховного процесу." (денна)

Методика проведення уроку вивчення нового матеріалу. Методика проведення комбінованого уроку. Методика проведення підсумково-узагальнюючого уроку.

<p>Пр7 "Урок як основна форма організації навчально-виховного процесу." (денна)</p> <p>Традиційний урок в сучасній школі: вимоги та мета. Дидактичне обладнання уроку. Типологія уроків їх характеристика. Особливості уроків в молодших і старших класах. Підготовка вчителя до уроку. План-конспект уроку. Основні вимоги до нього. Структурні компоненти плану. Розподіл навчального часу згідно основних етапів уроків.</p>
<p>Тема 8. Методичний практикум складання календарних та поурочних планів.</p>
<p>Лк12 "Методичний практикум складання календарно-тематичних та поурочних планів." (денна)</p> <p>Календарно-тематичний план: формат, обсяг, структура, зміст та оформлення.</p>
<p>Лк13 "Методичний практикум складання календарних та поурочних планів." (денна)</p> <p>Методика складання поурочного плану-конспекту: вимоги, структурні компоненти.</p>
<p>Лк14 "Методичний практикум складання поурочних планів." (денна)</p> <p>Методика складання плану уроку вивчення нового матеріалу. Формулювання теми, мети, завдань уроку за змістом програми, підбір навчальної літератури, виділення основних складових етапів уроку.</p>
<p>Лк15 "Методичний практикум складання поурочних планів." (денна)</p> <p>Методика складання плану уроку комбінованого типу. Формулювання теми, мети, завдань уроку за змістом програми, підбір навчальної літератури, виділення основних складових етапів уроку.</p>
<p>Лк16 "Методичний практикум складання поурочних планів." (денна)</p> <p>Методика складання плану уроку підсумково-узагальнюючого типу. Формулювання теми, мети, завдань уроку за змістом програми, підбір навчальної літератури, виділення основних складових етапів уроку.</p>
<p>Пр8 "Методичний практикум складання календарних та поурочних планів." (денна)</p> <p>Скласти календарний план відповідно до шкільних навчальних програм з історії (України та всесвітньої) для 6-12 класів (на вибір). Скласти поурочний план та охарактеризувати основні етапи уроку вивчення нового матеріалу. Скласти поурочний план комбінованого типу. Скласти поурочний план підсумково-узагальнюючого типу уроку.</p>

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекційне навчання
МН2	Практикоорієнтоване навчання

Лекції надають здобувачам теоретичну основу знань про методику викладання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін в школі, що розширює освітній компонент самостійного навчання здобувачів вищої освіти (РН 1). Лекційне навчання доповнюється практичними заняттями, які надають здобувачам можливість, застосовуючи теоретичні знання, методично

підготуватися до практичної діяльності (РН 2 та РН 3). Аналіз процесу викладання історії передбачає застосування теоретичних знань на практичних прикладах (результати навчання РН 1, РН 2, РН 3).

Формуванню загальних компетенцій сприятиме підготовка до практичних занять, а також виконання індивідуальних самостійних практичних завдань для обговорення в групі. За результатами практико-орієнтованого навчання, здобувачі розвиватимуть навички комунікативного спілкування, аналітичного мислення, синтезу навчальної теорії та практичних дій.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Пояснювально-інформаційні лекції
НД2	Виконання практичного завдання за 8 темою.
НД3	Розв'язування ситуаційних завдань

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 34$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Застосування лекційних теоретичних знань в підготовці до практичних занять за темами 1-16. Мета – поглиблення знань, формування, закріплення знань, умінь і навичок, застосування їх у нових ситуаціях. Опитування передбачає самоконтроль ефективності засвоєння знань, умінь, навичок, повторення вивченого. Цей вид навчання орієнтує на репродуктивне засвоєння знань, умінь і навичок.	За розкладом протягом семестру	На практичних заняттях

МФО2 Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.	Проблемне навчання передбачає послідовні й цілеспрямовані пізнавальні завдання, які студенти розв'язують під керівництвом викладача. Обговорення завдань має методолгічно-практичний характер і потребує роздумів, викликає в здобувачів пізнавальний інтерес, спирається на попередній досвід.	За розкладом протягом навчального семестру	На практичних заняттях
МФО3 Перевірка та оцінювання письмового завдання	Отримання практичного та методичного досвіду роботи з документацією та інформаційними джерелами у складанні календарного та поурочного плану уроків.	Практичне заняття за темою 8	За розкладом

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Опитування та обговорення питань під час практичних занять	Пояснювально-ілюстративне навчання забезпечує сприймання здобувачами навчальної інформації з одночасним її узагальненням, засвоєнням понять, законів, теорій.	Протягом семестру	За розкладом практичних занять
МСО2 Підсумковий контроль - диф. залік	Усвідомлення, розуміння матеріалу, а відтак вивчення його.	Атестаційний тиждень	Отримання підсумкових балів
МСО3 Виконання письмового практичного завдання (підготовка, презентація, захист)	Отримання практичного та методичного досвіду роботи з документацією та інформаційними джерелами у складанні календарного та поурочного плану уроків.	За розкладом практичних занять	Оцінювання виконаних практичних завдань

Контрольні заходи:

		Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення		100 балів	
МСО1. Опитування та обговорення питань під час практичних занять		40	
8x5		40	Так

МСО2. Підсумковий контроль - диф. залік		40	
		40	Ні
МСО3. Виконання письмового практичного завдання (підготовка, презентація, захист)		20	
	2x10	20	Так

Форма підсумкового контролю – диф залік, що проводиться у письмовій тестовій формі. Здобувач не допускається до іспиту, якщо не виконав 60 % запланованих робіт з дисципліни.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Інформаційні освітні сайти
ЗН2	Наочні засоби
ЗН3	Бібліотечні фонди

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	5187 Методичні вказівки до практичних (семінарських) занять «Методика викладання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін» / укладач А. І. Зякун. Суми : Сумський державний університет, 2022. 47 с.
2	Організація дистанційного навчання в школі. Методичні рекомендації» (авт. А. Лотоцька, А. Пасічник). Методичний посібник. 2020. - URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomenda
Допоміжна література	
1	Теорія та методика навчання історії: Курс лекцій: Навчальний посібник для студентів. / П.І. Горохівський (авт.. і упорядник). Умань: ПП Жовтий О. 2015. 308 с.
2	Горохівський П.І. Теорія і методика навчання історії: Курс лекцій: Навчальний посібник у 3-х частинах для студентів денної та заочної форми навчання. Умань: ФОП Жовтий О.О., 2016. 370 с.
3	Wojdon Joanna (ed.) E-teaching History. Cambridge Scholars Publishing, 2016., 222 p. - URL: https://www.twirpx.com/file/2062438/
4	Яковенко Г.Г. Методика навчання історії: навчально-методичний посібник. Харків: Видавництво ХНАДУ, 2017. 324 с. – URL: http://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/1656/1/%D0%AF%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%93.%20%D0%93.%20%D

5	Мирошниченко В. О. Використання сучасних інформаційних технологій: формування мультимедійної компетентності (для спеціальності – Історія). Навчальний посібник. К.: «Центр учбової літератури». 2019. 296 с.- URL: http://www.twirpx.com/file/1682396/
6	Llewellyn Kristina R., Ng-A-Fook Nicholas (Eds.). Oral History and Education: Theories, Dilemmas, and Practices. Palgrave Macmillan, 2017. 400 p. - URL: https://www.twirpx.com/file/3152278/
7	Зякун, А. І. Формування традиції викладання історії у XVIII столітті [Електронний ресурс] / А. І. Зякун // Суспільно-політичні процеси в Україні та світі: історія, проблеми, перспективи : матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Суми, 23 квітня 2021 р. / ред.кол.: В. М. Власенко, С. І. Дегтярьов, В. М. Король та ін. Суми : СумДУ, 2021. С. 33-37.
8	Пометун О. І. Компетентнісно орієнтована методика навчання історії в основній школі : методичний посібник / О. І. Пометун, Н. М. Гупан, В. С. Власов. Київ: ТОВ «КОНВІ ПРИНТ», 2018. 208 с.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	Історія та суспільствознавчі дисципліни в школі. - URL: https://metod-ist.jimdofree.com/
2	Сайт Шкільне життя. - URL: https://www.schoollife.org.ua/
3	Нова українська школа НУШ. - URL: https://nus.org.ua/
4	Канал відеороликів Міністерства освіти України. - URL: https://www.youtube.com/c/MONUKRAINE
5	Методика навчання історії в школі / О.І. Пометун, Г.О. Фрейман. К.: Генеза, 2010. 328 с. - URL: http://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/1656/1/%D0%AF%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D0%BA%D0%BE%20%D0%93.%20%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%
6	Мисан В. Сучасний урок історії: навч. метод. посіб. К.: Шкільний світ, 2010. 118 с.
7	Навчальні програми, підручники та навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН - URL: https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi-pidruchniki-ta-navchalno-metodichni-posibniki-rekomendovani-mon
8	Закон України «Про повну загальну середню освіту». - URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#n2
9	Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти. - URL: https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/76886/
10	Горохівський П. І. Методика викладання історії: Курс лекцій для студентів денної та заочної форм навчання. Умань : ПП Жовтий О.О, 2013. 294 с. http://docplayer.net/47511518-Gorohivskiy-p-i-metodika-vikladannya-istoriyi.html

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Програма навчальної дисципліни	Усього годин	Навчальна робота, аудиторних годин				Самостійна робота здобувача вищої освіти за видами, годин					
			Усього, ауд. год.	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Усього, год.	Самостійне опрацювання матеріалу	Підготовка до практичних занять	Підготовка до лабораторних робіт	Підготовка до контрольних заходів	Виконання самостійних позааудиторних завдань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
денна форма навчання												
1	Методика викладання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін як педагогічна наука.	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
2	Розвиток шкільної історичної освіти та методики викладання в Україні.	7.5	6	4	2	0	1.5	1	0.5	0	0	0
3	Реформування історичної освіти в Україні в роки незалежності. Сучасний стан.	7.5	6	4	2	0	1.5	1	0.5	0	0	0
4	Вчитель історії та суспільно-гуманітарних дисциплін.	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
5	Формування системи вмінь та знань учнів у процесі вивчення історії та суспільно-гуманітарних дисциплін.	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
6	Дидактичні основи викладання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін.	7.5	6	4	2	0	1.5	1	0.5	0	0	0
7	Урок як основна форма організації навчально-виховного процесу.	7.5	6	4	2	0	1.5	1	0.5	0	0	0
8	Методичний практикум складання календарних та поурочних планів.	15	12	10	2	0	3	2.5	0.5	0	0	0
Контрольні заходи												
1	диференційний залік	6	0	0	0	0	6	0	0	0	6	0
Індивідуальні завдання												
1	інші індивідуальні завдання	84	0	0	0	0	84	0	0	0	0	84
<i>Всього з навчальної дисципліни (денна форма навчання)</i>		<i>150</i>	<i>48</i>	<i>32</i>	<i>16</i>	<i>0</i>	<i>102</i>	<i>8</i>	<i>4</i>	<i>0</i>	<i>6</i>	<i>84</i>

	<p style="text-align: center;">РЕГЛАМЕНТ ДИСЦИПЛІНИ «Методика викладання історії та суспільно-гуманітарних дисциплін»</p> <p>Ступінь вищої освіти Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл Спеціальність: освітня програма 014 Середня освіта: Середня освіта (Історія) Рік навчання 2024, 2025 Тривалість три семестри Форма навчання денна Мова викладання українська</p>
Викладач(і)	Зякун Алла Іванівна
Контактна інформація викладача	e-mail: a.ziakun@uabs.sumdu.edu.ua +380665340110
Час та місце проведення консультацій	Онлайн Google meet
Посилання на освітні платформи для онлайн занять	Google meet.
Посилання на силабус в каталозі курсів	https://pg.cabinet.sumdu.edu.ua/report/course/bdad0f003586763d4639d10c7c5c0f5b4599757
Засоби зворотного зв'язку із групою щодо отримання та опрацювання виданих матеріалів	e-mail: a.ziakun@uabs.sumdu.edu.ua +380665340110

ПОЛІТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо академічної доброчесності

Всі роботи, визначені регламентом, повинні бути виконані здобувачем самостійно. Під час виконання письмового модульного або підсумкового контролю списування заборонене. Роботи здобувача вищої освіти не повинні містити плагіату, фактів фабрикації та фальсифікації списування. Всі письмові роботи проходять перевірку унікальності з наступним аналізом викладачем результатів перевірки з метою визначення коректності посилань на текстові та ілюстративні запозичення.

Під час вивчення дисципліни неприпустимими також є інші прояви академічної недоброчесності, перелік яких визначено Кодексом академічної доброчесності університету.

У разі, якщо викладачем виявлено порушення академічної доброчесності з боку здобувача вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни, викладач має право вчинити одну з наступних дій:

- знизити на величину до 40% включно кількість балів, отриманих при виконанні завдання на практичному занятті;
- надати рекомендації щодо доопрацювання обов'язкового домашнього завдання із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину 25% включно;
- не зараховувати обов'язкове домашнє завдання без надання права його перероблення;

- призначити перескладання письмового модульного або підсумкового контролю із зниженням підсумкової кількості отриманих балів на величину до 15% включно;
- відмовити в перескладанні письмового модульного або підсумкового контролю.

Політика щодо використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань навчальної дисципліни

Політика використання інструментів штучного інтелекту (ChatGPT, Tome тощо) оголошується викладачем на початку курсу.

Заборонено використовувати інструменти штучного інтелекту для підготовки робіт, визначених силабусом та регламентом навчальної дисципліни.

Несанкціоноване використання інструментів штучного інтелекту є порушенням академічної доброчесності.

Політика щодо використання матеріалів з джерел відкритого доступу

При використанні здобувачами освіти матеріалів з джерел відкритого доступу для підготовки робіт, визначених силабусом та регламентом навчальної дисципліни, вони обов'язково мають дотримуватись умов ліцензій Creative Commons на використання об'єктів авторського права.

Політика щодо відвідування

Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних обставин (хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі).

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Роботи (завдання, презентації, реферати, контрольні роботи тощо), що були вчасно здані оцінюються згідно пункту 9.3 силабусу. Роботи, які здаються з порушенням строків без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Роботи, які виконані з недотриманням вимог повертаються на доопрацювання. Перескладання модульних контрольних робіт відбувається з дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо оскарження результатів оцінювання

Оскарженню можуть підлягати результати оцінювання з модульних та семестрових атестацій. Для цього здобувач має подати апеляцію на ім'я директора/декана у день проведення атестаційного заходу чи після оголошення результатів його складання, але не пізніше наступного робочого дня. За розпорядженням директора створюється комісія з розгляду апеляції. За рішенням апеляційної комісії оцінка може змінюватися у разі встановлення порушень під час проведення атестацій.

Критерії оцінювання

Політика оцінювання

Політика оцінювання здійснюється за нормами викладеними в силабусі дисципліни в межах 100 балів, з них 60 поточні семестрові та 40 диф. залік. Сумативний підсумковий контроль навчальних досягнень по дисципліні включає: Звіт за практичними заняттями (ситуативні завдання, усне опитування) - на практичних заняттях протягом семестру до 40 балів. Максимальну оцінку, яку може отримати студент за одне опитування 3 бали (Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок), 2 бали (Загалом правильна робота з певною кількістю помилок), 1 бал (Виконання задовольняє мінімальні критерії). Письмове завдання (підготовка, презентація, захист) - виконання протягом семестру 2 завдань з оцінюванням кожного 10 балів (Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок), 9 (Загалом правильна робота з певною кількістю помилок), 7 (Непогано, але зі значною кількістю недоліків), 5 бали (Виконання задовольняє мінімальні критерії); Підсумковий контроль: диф.залік - проводиться у письмовій формі за тестовими технологіями 40 балів.